

ביאורים לדוחות הכספיים

1. עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), תוך התאמתם לפעילות המיוחדת של בנק מרכזי, כפי שמקובל גם בבנקים מרכזיים אחרים. הנושאים העיקריים, שהוצגו בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים מרכזיים, הם:

- (1) חשבונות שיערוך – כמפורט להלן בסעיף יג.
- (2) דוחות על תזרימי המזומנים – כמפורט להלן בסעיף כ.

ב. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

- (1) **הבנק** – בנק ישראל.
- (2) **מדד** – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- (3) **עלות מותאמת** - העלות המותאמת של איגרות החוב היא ערכם הנקוב בתוספת הריבית שנצברה ויתרת הפרמיה או הניכיון שטרם הופחתה. הפרמיה או הניכיון מופחתים על פני התקופה שממועד רכישת איגרת החוב ועד למועד פדיונה.
- (4) **סכום מותאם** – סכום נומינלי היסטורי, שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, בהתאם להוראות גילויי דעת 23 ו-36 של לשכת רואי החשבון בישראל.
- (5) **סכום מדווח** – סכום המותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים שנוספו לאחר מועד המעבר ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.
- (6) **דיווח כספי נומינלי** – דיווח כספי המבוסס על סכומים מדווחים.
- (7) **שווי הוגן** – הסכום בו ניתן להחליף נכס או לסלק התחייבות בעסקה בתום לב בין קונה מראון לבין מוכר מראון, הפועלים בצורה מושכלת.

ג. דוחות כספיים בסכומים מדווחים

- (1) בדוחות הכספיים "עלות" משמעותה עלות בסכום מדווח.
- (2) סכומי הנכסים הלא-כספיים אינם מייצגים בהכרח את שווי המימוש או את השווי הכלכלי העדכני, אלא רק את הסכומים המדווחים של אותם נכסים.

ד. עקרונות הדיווח

- 1) מאזן
 - א. פריטים לא-כספיים (רכוש קבוע והשקעות המוצגות על פי העלות) מוצגים בסכומים מדווחים.
 - ב. פריטים כספיים מוצגים במאזן בערכים נומינליים לתאריך המאזן.
 - ג. השקעות בניירות ערך סחירים מוצגות לפי שוויין ההוגן.
 - ד. השקעות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצגות לפי עלותן המופחתת.
 - ה. המאזן מוצג על פי מבנה המותאם לבנקים מרכזיים.
- 2) דוח רווח והפסד
 - א. הכנסות והוצאות הנובעות מפריטים לא-כספיים (כגון פחת, הוצאות והכנסות מראש), או מהפרשות הכלולות במאזן, נגזרות מהתנועה בין הסכום המדווח ביתרת הפתיחה לבין הסכום המדווח ביתרת הסגירה.
 - ב. יתר רכיבי דוח הרווח וההפסד (כגון הכנסות הריבית והוצאות הריבית) מוצגים בערכים נומינליים.
- 3) דוח על השינויים בהון (הגירעון בהון)

נתוני הון הבנק והקרן השמורה מוצגים בדוחות הכספיים של הבנק בסכומים מדווחים. (ראו ביאור 15).

ה. השימוש באומדנים

בעת עריכת הדוחות הכספיים נדרשת הנהלת הבנק להסתייע באומדנים, הערכות והפעלת שיקול דעת לגבי עסקאות או נושאים שהשפעתם הסופית על הדוחות הכספיים אינה ניתנת לקביעה מדויקת. אף שהאומדנים או ההערכות נעשים לפי מיטב שיקול הדעת של ההנהלה, ההשפעה הסופית של עסקאות או נושאים כאמור עשויה להיות שונה מזו של האומדנים או של ההערכות לגביהם.

ו. הכרה בהכנסה

הכנסות והוצאות נקפות לרווח וההפסד על בסיס צבירה. רווחים או הפסדים ממומשים הנובעים מיתרות הנקובות במטבע חוץ ומניירות ערך במטבע מקומי ובמטבע חוץ מועברים לדוח הרווח וההפסד. רווחים או הפסדים אלו מחושבים על בסיס העלות הממוצעת של היתרות באותו הנכס. רווחים לא-ממומשים אינם מועברים לדוח הרווח וההפסד, אלא נקפים במאזן לחשבון שיערוך. הפסדים לא-ממומשים מועברים לדוח הרווח וההפסד, לאחר קיזוז רווחים שלא מומשו באותו הנכס. הפסדים אלו נובעים מהפער בין העלות הממוצעת של נכס לבין השווי ההוגן שלו. הפסדים לא-ממומשים מניירות ערך במטבע חוץ, מניירות ערך במטבע מקומי או ממטבע חוץ מסוים לא מקוזזים כנגד רווח לא ממומש מניירות ערך או ממטבעות חוץ אחרים. הפסדים שהוכרו בדוח הרווח וההפסד לא יקוזזו כנגד רווחים לא-ממומשים שייצברו בעתיד.

ז. ניירות ערך

1) ניירות ערך במטבע חוץ

א. איגרות חוב

איגרות החוב מוצגות במאזן לפי שוויין ההוגן לתאריך המאזן. השווי ההוגן של איגרות חוב שיש להן מחיר מצוטט מתבסס על מחירי השוק. איגרות החוב שאין להן ציטוט משוערכות על פי נתונים המתקבלים ממקורות חיצוניים.

ההפרש שבין העלות המקורית של איגרות החוב לבין עלותן המותאמת, לגבי כל נייר ערך, נזקף לדוח הרווח וההפסד.

הפרשי ההצמדה למדד המתפרסם בחו"ל שנצברו על הקרן וטרם מומשו, וכן ההפרש שבין השווי ההוגן בניכוי הפרשי הצמדה של איגרות החוב לבין עלותן המותאמת, לגבי כל איגרת חוב בנפרד, נזקפים לחשבון השיערוך במאזן.

הכנסות הריבית והפחתות הפרמיה או הניכיון מוצגות בסעיף "הכנסות ריבית מנכסים במטבע חוץ בחו"ל".

ההכנסות ממימוש איגרות חוב מוצגות בסעיף "הכנסות (הוצאות) פיננסיות אחרות - מניירות ערך וממכשירים פיננסיים נגזרים".

יתרת ההפסד הלא-ממומש בסוף השנה, המחושבת לגבי כל איגרת חוב בנפרד, נזקפת לדוח הרווח וההפסד מוצגת בסעיף "הכנסות (הוצאות) פיננסיות אחרות - מניירות ערך וממכשירים פיננסיים נגזרים".

ב. מניות

המניות מוצגות במאזן לפי שוויין ההוגן לתאריך המאזן. ההפרש שבין השווי ההוגן של המניות לבין עלותן נזקף לחשבון השיערוך.

רווחים או הפסדים ממימוש מניות והכנסות מדיבידנד נזקפים לדוח רווח והפסד ומוצגים בסעיף "הכנסות (הוצאות) פיננסיות אחרות - מניירות ערך וממכשירים פיננסיים נגזרים".

יתרת ההפסד הלא-ממומש בסוף השנה, המחושבת על תיקי מניות עוקבי אינדקס בניהול חיצוני מחושבת ברמת התיק, נזקפת לדוח הרווח וההפסד מוצגת בסעיף "הכנסות (הוצאות) פיננסיות אחרות - מניירות ערך וממכשירים פיננסיים נגזרים".

2) ניירות ערך במטבע מקומי

איגרות חוב ממשלתיות סחירות במטבע מקומי מוצגות במאזן לפי שוויין ההוגן לתאריך המאזן. ההפרש שבין העלות המקורית של איגרות החוב לבין עלותן המותאמת, נזקף לדוח הרווח וההפסד.

הפרשי הצמדה למדד שנצברו על הקרן וטרם מומשו, וכן ההפרש שבין השווי ההוגן בניכוי הפרשי ההצמדה של איגרות החוב לבין עלותן המותאמת, נזקפים לחשבון השיערוך במאזן.

הכנסות הריבית והפחתות הפרמיה או הניכיון מוצגות בסעיף "הכנסות ריבית מהממשלה".

יתרת ההפסד הלא-ממומש, המחושבת לגבי כל איגרת חוב בנפרד, נזקפת לדוח הרווח וההפסד בסוף השנה מוצגת בסעיף "הכנסות (הוצאות) פיננסיות אחרות - מניירות ערך וממכשירים פיננסיים נגזרים".

ח. מוסדות כספיים בין-לאומיים

1) קרן המטבע הבין-לאומית (International Monetary Fund - IMF)

היתרות בקרן המטבע הבין-לאומית (להלן - הקרן) מנהלות במטבע SDR ומוצגות בשקלים חדשים לפי השערים היציגים שפרסם בנק ישראל לתאריך המאזן. ההתחייבות לקרן בגין זכויות משיכה מיוחדות שהוקצו מוצגת בסעיף "קרן המטבע הבין-לאומית ואחרות".

2) הבנק להסדרי סליקה בין-לאומיים (Bank for International Settlements - BIS)

ההשתתפות של בנק ישראל בבנק להסדרי סליקה בין-לאומיים מוצגת בסעיף "נכסים אחרים" במטבע מקומי לפי העלות במטבע ההשתתפות, מתורגמת לשער החליפין במועד העסקה, בהתאמות הנדרשות לדיווח בערכים מדווחים.

ט. רכוש קבוע

- 1) פריטי הרכוש הקבוע מוצגים לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות בניכוי הפחת שנצבר והפסדים מירידת ערך.
- 2) שיפורים ושכלולים נזקפים לעלות הנכסים ומופחתים לאורך כל תקופת חייהם השימושיים, ואילו הוצאות אחזקה ותיקונים נזקפות לדוח הרווח וההפסד עם התהוותן.
- 3) הפחת מחושב לפי שיטת הקו הישר, על בסיס משך השימוש המשוער בנכסים:
 - מבנים – 50 עד 67 שנים;
 - כלי רכב – 6.5 שנים;
 - מחשבים – 4 שנים;
 - ציוד וריהוט – 10 שנים.
- 4) תוכנות שאינן חלק אינטגרלי מהחומרה המתייחסת אליהן מוצגות במסגרת הרכוש הקבוע על בסיס העלות ומופחתות בקו ישר על פני ארבע שנים.

י. שטרי כסף ומעות במחזור

שטרי כסף ומעות במחזור שהונפקו על ידי הבנק מבטאים את התחייבות הבנק כלפי המחזיקים בהם. ההתחייבות מוצגת במאזן הבנק לפי הערך הנקוב.

יא. מק"ם

יתרת המק"ם (מילווה קצר המועד) המוצגת במאזן הבנק מבטאת את מחיר הפדיון של המילווה שבידי הציבור, בניכוי יתרת הניכיון שטרם הופחתה. מק"ם שנמכר מהממשלה לבנק ישראל אך טרם נמכר לציבור אינו כלול ביתרת המק"ם. המק"ם מונפק לתקופה של עד שנה. סכום הניכיון הוא ההפרש בין מחיר הפדיון של המילווה לבין התמורה ממכירתו לציבור. הניכיון מופחת על פני התקופה שממועד הנפקת המק"ם ועד למועד פדיונו. הוצאות הפחתת הניכיון בגין יתרת המילווה שבידי הציבור מוצגות בדוח הרווח וההפסד בסעיף "הוצאות ריבית לבנקים ולציבור".

י. התחייבויות בגין זכויות עובדים

בגין כל ההתחייבויות הקשורות ליחסי עובד-מעביד ישנן עתודות מתאימות על פי דין, הסכם, נוהג וציפיות ההנהלה.

ההתחייבות בגין הטבות לעובדים ולגמלאים (למעט התחייבויות לזמן קצר) נמדדות לפי שיטת "יחידת זכאות חזויה" ומחושבת על ידי אקטואר מומחה בשיטת הערכה של ההטבות הנצברות ובהתחשב בהסתברויות על בסיס ניסיון העבר ושיעורי תמותה ולוחות דמוגרפיים אחרים, שמבוססים על פרסום רשות שוק ההון, הביטוח והחסכון במשרד האוצר לקרנות הפנסיה. שיעור ההיוון של העתודות מבוסס על עקום הריבית של איגרות חוב ממשלתיות בישראל. שיעור עליית השכר בעתיד מוערך על ידי ההנהלה על בסיס ניסיון העבר.

עלות השירות ועלות הריבית בגין ההתחייבות מיוחסות להוצאות בגין הטבות לעובדים ולגמלאים. שינויים בערך של ההתחייבות הנובעים מן הפער בין הניסיון בפועל לזה המשוער, או משינוי בהנחה אקטוארית, הם רווחים או הפסדים אקטואריים לא ממומשים, ואשר נזקפים לחשבון השערוך "רווחים או הפסדים אקטואריים בגין הטבות לעובדים וגמלאים". זאת למעט מקרה של הטבות שצפוי כי ינוצלו במהלך תקופת ההעסקה; השינויים האקטואריים בגין נזקפים לדוח הרווח וההפסד. התחייבויות בגין זכויות עובדים מוצגות בסעיף "התחייבויות אחרות" במטבע מקומי.

יג. חשבונות שיערוך

להלן סוגי חשבונות השערוך:

1) חשבונות השיערוך הכוללים רווחים לא-ממומשים מהפרשי שער על היתרות הנקובות במטבע חוץ ורווחים לא-ממומשים בגין הצמדה למדד ושיערוך של ניירות ערך סחירים במטבע מקומי ובמטבע חוץ לשוויים ההוגן.

חשבונות שיערוך אלה מנוהלים בנפרד לכל פריט (מטבע, נייר ערך) ומועברים לדוח הרווח וההפסד בעת מימוש אותו פריט או חלק ממנו. אין קיזוז בין סוגי פריטים שונים. חשבונות השיערוך בגין תיקים עוקבי אינדקס בניהול חיצוני מנוהלים ברמת התיק.

יתרת ההפסד בחשבונות השיערוך לגבי כל פריט (מטבע, נייר ערך), הנובעת מהפרשי הצמדה והפרשי מחירים בניירות ערך במטבע מקומי ובמטבע חוץ ומהפרשי שערם ביתרות הנקובות במטבע חוץ, מועברת בסוף השנה לדוח הרווח וההפסד. (ראו גם סעיף ו' לעיל.)

2) חשבון שיערוך כולל רווחים או הפסדים אקטואריים בגין הטבות לעובדים לאחר סיום ההעסקה וגמלאים. אם נצברו הפסדים לא ממומשים לסוף השנה, יתרת החשבון תהיה שלילית.

יד. מטבע חוץ

הנכסים וההתחייבויות הנקובים במטבע חוץ, או צמודים למטבע חוץ, מוצגים בשקלים חדשים לפי שערי החליפין היציגים שפרסם בנק ישראל לתאריך המאזן.

ההכנסות וההוצאות במטבע חוץ כלולות בדוח הרווח וההפסד לפי שערי החליפין היציגים ששררו ביום הערך של ביצוע כל פעולה.

הפרשי שער מהתאמת הנכסים וההתחייבויות עקב שינויים בשערי החליפין כוללים הפרשי שערם ממומשים ולא-ממומשים.

רווחים או הפסדים מהפרשי שער ממומשים נזקפים לדוח הרווח וההפסד. הפרשי שערם לא-ממומשים נזקפים לחשבונות השיערוך במאזן לגבי כל מטבע חוץ בנפרד.

יתרת הפסד בחשבונות השיערוך לסוף השנה מועברת לדוח הרווח וההפסד, ולא תקוזז בעתיד מהרווחים הלא-ממומשים. הפסדים לא-ממומשים במטבע אחד אינם מקוזזים כנגד רווחים לא-ממומשים במטבע אחר.

להלן נתונים על שערי החליפין של השקל מול מספר מטבעות עיקריים:

שיעור השינוי		ליום 31 בדצמבר			
2016	2017	2015	2016	2017	
(אחוזים)		(שקלים חדשים)			
(1.5)	(9.8)	3.9020	3.8450	3.4670	דולר ארה"ב
(4.8)	2.7	4.2468	4.0438	4.1526	אירו
(18.3)	(0.9)	5.7840	4.7252	4.6819	לירה שטרלינג
(4.4)	(4.5)	5.4071	5.1689	4.9374	זכויות משיכה מיוחדות (SDR) ¹

1) שער ה-SDR מפורסם על ידי קרן המטבע הבין-לאומית ונקבע לפי סל משוקלל של חמישה מטבעות - דולר ארה"ב, אירו, יין יפני, לירה שטרלינג ויואן סיני.

ט. הצמדה

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד המחירים לצרכן בישראל מוצגים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה.

להלן נתונים על מדד המחירים לצרכן (על בסיס ממוצע 2016):

שיעור השינוי		ליום 31 בדצמבר			
2016	2017	2015	2016	2017	
(אחוזים)		(נקודות)			
(0.3)	0.3	100.3	100.0	100.3	מדד המחירים לצרכן לחודש נובמבר
(0.2)	0.4	100.2	100.0	100.4	לחודש דצמבר

טז. שיעורי ריבית

חלק מהריביות הנגבות או משולמות על ידי בנק ישראל, מבוססות על ריבית בנק ישראל או על ריבית הבסיסית (prime).

להלן נתונים על שיעורי הריביות:

ליום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
(אחוזים)			
0.10	0.10	0.10	ריבית בנק ישראל
1.60	1.60	1.60	ריבית הפריים

ז. מכשירים פיננסיים

הבנק משתמש במכשירים פיננסיים בפעילותו בתחום המוניטרי ובתחום מטבע החוץ, בישראל ומחוץ לישראל.

1) מכשירים פיננסיים בפעילות בישראל:

עסקאות עתידיות המרות שקל/דולר (Forwards)

העסקאות מוצגות במאזן נטו בסעיף "נכסים אחרים" או "התחייבויות אחרות" במטבע מקומי: קבלת דולרים בעתיד בניכוי מסירת שקלים בעתיד. בדוח הרווח וההפסד מוצגות תוצאות העסקאות בסעיף "הכנסות ריבית מנכסים במטבע חוץ בחו"ל".

2) מכשירים פיננסיים בפעילות מחוץ לישראל:

א. עסקאות מכר חוזר (Reverse Repurchase Agreements - R. Repo)

עסקאות רכש חוזר (Repurchase Agreement - Repo).

הבנק מבצע עסקאות מכר חוזר (R. Repo). עסקאות אלו מטופלות כחוב מובטח ומוצגות בסעיף "ניירות ערך שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר". ניירות ערך שנרכשו במסגרת זו אינם מוצגים במאזן. בדוח הרווח וההפסד מוצגות תוצאות העסקאות בסעיף "הכנסות ריבית מנכסים במטבע חוץ בחו"ל".

הבנק מבצע גם עסקאות רכש חוזר (Repo). עסקה כזאת מורכבת ממכירת ניירות ערך בכפיפות להסכם בדבר רכישתם בעתיד. העסקה מטופלת כחוב מובטח, ולפיכך ניירות הערך שנמכרו במסגרתה לא נגרעים מנכסי הבנק. ההתחייבות לרכישת ניירות הערך כלולה בסעיף "ניירות ערך שנמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר". בדוח הרווח וההפסד מוצגות תוצאות העסקאות בסעיף "הכנסות ריבית מנכסים במטבע חוץ בחו"ל".

ב. עסקאות החלף (Swaps) ועסקאות עתידיות (Forwards) בין מטבעות חוץ

עסקאות אלו כלולות במאזן החל ממועד קשירתן לפי סכום ההפרש שבין קבלת מטבע חוץ למסירת מטבע חוץ בעתיד, בתוספת יתרת הפרמיה שלא הופחתה ומוצגות במאזן בסעיף "מכשירים פיננסיים נגזרים". בדוח הרווח וההפסד מוצגות תוצאות העסקאות בסעיף "הכנסות ריבית מנכסים במטבע חוץ בחו"ל".

ג. עסקאות עתידיות (Futures)

שוויים ההוגן של החוזים העתידיים לתאריך המאזן, מוצג בביאור 16 - "התקשרויות, מכשירים פיננסיים והתחייבויות תלויות". בדוח הרווח וההפסד נרשם השינוי בשער החוזים בסעיף "הכנסות (הוצאות) פיננסיות אחרות - מניירות ערך ומכשירים פיננסיים נגזרים".

יח. קיזוז יתרות כספיות

נכסים כספיים והתחייבויות כספיות מוצגים במאזן בסכום נטו רק כאשר יש לבנק זכות חוקית לקיזוז, הניתנת לאכיפה, וכן כאשר יש כוונה לפרוע את הנכס וההתחייבות על בסיס נטו או לממש את הנכס ולפרוע את ההתחייבות בו-זמנית.

יט. ירידת ערך נכסים

הבנק מיישם את תקן חשבונאות מס' 15 (מתוקן) בדבר ירידת ערך של נכסים (להלן - התקן). התקן קובע נהלים שעל הבנק ליישם כדי להבטיח שנכסיו במאזן (אשר עליהם חל התקן) לא יוצגו בסכום העולה על הסכום בר-ההשבה שלהם, שהוא הגבוה מבין השווי ההוגן בניכוי עלויות המכירה לבין שווי השימוש (הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לנכס מהשימוש בנכס וממימושו), הגבוה שבהם.

התקן חל על כל הנכסים במאזן, למעט נכסים כספיים. כן קובע התקן את כללי ההצגה והגילוי לגבי נכסים שערכם ירד. כאשר ערכו של נכס במאזן עולה על הסכום בר-ההשבה שלו, הבנק מכיר בהפסד מירידת הערך בגובה הפער שבין ערכו של הנכס בספרים לסכום בר-ההשבה שלו. הפסד שהוכר כאמור יבוטל רק אם חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת הסכום בר-ההשבה של הנכס מהמועד שבו הוכר ההפסד האחרון מירידת ערך.

כ. דוח על תזרימי מזומנים

דוחות כספיים אלה אינם כוללים דוח על תזרימי המזומנים, משום שבאלה אין מידע משמעותי מעבר למופיע בדוחות הכספיים; זאת גם בהתאם למקובל בחלק מהבנקים המרכזיים בעולם.

כא. מסים

על פי חוק בנק ישראל התשי"ע-2010 לעניין תשלום מסים, ארנונות, אגרות ותשלומי חובה אחרים דין הבנק כדין המדינה. כמו כן, ביחס למיסוי השקעותיו של הבנק בעולם, הבנק פטור ממס בגין ני"ע זרים על מרבית השקעותיו.

2. יתרות מטבע חוץ

בניתוח כלכלי, כפי שמובא בדברי ההסבר, ההתייחסות היא ליתרות מטבע החוץ המורכבות מיתרת הנכסים במטבע חוץ בחו"ל בניכוי יתרת ההתחייבויות במטבע חוץ לחו"ל. מדיניות ההשקעה של בנק ישראל מתייחסת ליתרות אלו.

להלן הרכב יתרות מטבע החוץ:

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	2016	2017	
(מיליוני דולרים)		(מיליוני שקלים חדשים)		
99,996	113,685	384,483	394,150	הנכסים במטבע חוץ בחו"ל
(1,549)	(674)	(5,955)	(2,338)	בניכוי ההתחייבויות במטבע חוץ לחו"ל
98,447	113,011	378,528	391,812	סך כל יתרות מטבע החוץ¹
<small>1) יתרות מטבע חוץ כוללות יתרות בגין ביטחונות על עסקאות עתידיות, המוצגות בצד הנכסים בסעיף "נכסים אחרים" במטבע חוץ בחו"ל ובצד ההתחייבויות בסעיף "התחייבויות אחרות" - במטבע חוץ לחו"ל.</small>				

3. קרן המטבע הבין-לאומית¹

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	2016	2017	
(מיליוני SDR)		(מיליוני שקלים חדשים)		
1,921	1,921	9,929	9,484	המכסה בקרן המטבע הבין-לאומית
(1,889)	(1,764)	(9,763)	(8,708)	בניכוי ההתחייבות בגין המכסה
32	157	166	776	Reserve Tranche
59	38	305	186	הלוואות NAB
780	875	4,034	4,322	זכויות משיכה מיוחדות (SDRs)
871	1,070	4,505	5,284	סך כל היתרה בקרן המטבע הבין-לאומית
<small>1) היתרות נושאות ריבית בהתאם לתנאי הקרן.</small>				

א. השתתפות בנק ישראל בקרן המטבע הבין-לאומית

לכל מדינה החברה בקרן המטבע הבין-לאומית יש מכסה (Quota) להשתתפות בהון הקרן, הנקובה במטבע SDR. חלק מהמכסה, המשולם במזומן (Reserve Tranche), מועבר לקרן במטבע חוץ וניתן למשיכה על ידי המדינה, וחלקה האחר מופקד בבנק המרכזי של המדינה בפקדונות ובשטרות צמודים ל-SDR.

מדינת ישראל משולבת בתוכנית העסקאות הפיננסיות של הקרן (Financial Transaction Plan). במסגרת התוכנית נקבע מנגנון שבאמצעותו מדינה החברה בקרן יכולה להחליף עמה SDR או מטבע זר תמורת המטבע המקומי שלה, ומדינה אחרת מתבקשת לבצע החלפה נגדית. ביצוע פעולות במסגרת תוכנית זו משנה את הרכב המכסה, בין חלק המכסה המשולם במזומן (Reserve Tranche) לבין

החלק האחר של המכסה, הכולל פיקדונות ושטרות המופקדים בבנק המרכזי (התחייבות בגין המכסה). בשנת 2011 בוצעה רפורמה במכסות ובזכויות ההצבעה בקרן, ובמסגרתה הוגדלה המכסה של ישראל בקרן בשני שלבים: בשלב הראשון, בשנת 2011, הוגדלה המכסה בכ-133 מיליוני SDR, ובשלב השני, בשנת 2016, הוגדלה המכסה בכ-860 מיליוני SDR נוספים והסתכמה בכ-1,921 מיליוני SDR.

ב. הלוואות NAB

מדינת ישראל משולבת בהסדר של הקרן בשם NAB (New Arrangements to Borrow). על פי ההסדר מדינות, וביניהן ישראל, מעמידות לקרן קו אשראי, ובמסגרתו ניתנות הלוואות שמועד פירעוןן הוא כעבור עשר שנים. בהתאם להסדר יש אפשרות שההלוואות יוחזרו למדינות, על פי בקשתן, במועד מוקדם יותר - במקרה שהן תזדקקנה לכספים אלו.

תקרת קו האשראי שהבנק מעמיד לשימוש הקרן עומדת על 340 מיליוני SDR (1,679 מיליוני שקלים חדשים).

ג. זכויות משיכה מיוחדות (SDRs)

היתרה כוללת זכויות משיכה מיוחדות שקרן המטבע הבין-לאומית הקצתה למדינת ישראל. כנגד הקצאות אלו יש לבנק ישראל התחייבות ללא מועד פירעון כלפי הקרן, וזו מוצגת בסעיף "קרן המטבע הבין-לאומית ואחרות".

המדינה אינה חייבת להחזיק את כל זכויות המשיכה המיוחדות שהוקצו לה.

ישראל משולבת בתוכנית נוספת של קרן המטבע, "הסכם התנדבותי לרכישה ומכירה של זכויות משיכה מיוחדות" (Voluntary arrangement for the purchase and sale of SDRs). במסגרת תוכנית זו מדינת ישראל מתבקשת למכור או לקנות SDR ממדינות החברות בקרן, על פי הנחיות הקרן. פעולות אלו נרשמות ביתרת "זכויות משיכה מיוחדות (SDRs)".

הקרן הקצתה לישראל זכויות משיכה מיוחדות בסך של כ-884 מיליון SDR. על פי "ההסכם ההתנדבותי לרכישה ומכירה של זכויות משיכה מיוחדות" החזקות ה-SDR של ישראל יהיו בטווח שבין 50 אחוזים מסך ה-SDR שהקרן הקצתה לישראל, לבין מקסימום של 145 אחוזים מההקצאה. הקרן התחייבה להתייעץ עם הבנק לפני כל בקשה לקנייה או מכירה של SDR במסגרת התוכנית.

4. אשראי לממשלה

הסעיף כולל אשראי בגין קרנות דו-לאומיות אשר ניתן לממשלת ישראל לצורך השקעה משותפת עם ממשלת ארה"ב בקרנות דו-לאומיות למחקר, לפיתוח תעשייתי ולמדע. כספי הקרנות הופקדו על ידי הקרנות כפיקדונות בבנק ישראל ומוצגים במאזן בצד ההתחייבויות בסעיף "קרן המטבע הבין-לאומית ואחרות". הן האשראי והן פיקדונות הקרן נושאים ריבית קבועה של 4.125%-4%, או ריבית על בסיס הליבור.

5. ניירות ערך סחירים

הסעיף כולל איגרות חוב ממשלתיות סחירות במטבע מקומי, הצמודות למדד המחירים לצרכן הידוע בתאריך המאזן וכן איגרות חוב ממשלתיות סחירות לא-צמודות. איגרות החוב מוצגות לפי שוויין ההוגן.

6. רכוש קבוע

סך הכול	צידוד וריהוט, מחשבים, תוכנות וכלי רכב	קרקע ומבנים ¹	
(מיליוני שקלים חדשים)			
עלות			
705	400	305	יתרה ליום 1 בינואר 2017
119	45	74	תוספות
(1)	(1)	-	גריעות
823	444	379	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
פחת שנצבר			
312	244	68	יתרה ליום 1 בינואר 2017
50	39	11	תוספות
(1)	(1)	-	גריעות
361	282	79	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
462	162	300	יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2017
393	156	237	יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2016

1) הקרקע בקריה בירושלים, שעלותה והעלות המופחתת של המבנים שעליה ליום 31 בדצמבר 2017 הן בסך כ-265 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2016 כ-211 מיליוני שקלים חדשים), הבנק איננו רשום כחוכר במגרשי הבנק. החכירה פקעה ביום 30 ביוני 2016. החל ממועד זה הבנק פועל מול רשות מקרקעי ישראל לצורך חידוש החכירה. בהתאם לכך הבנק עשוי להידרש לשלם דמי חכירה בעת חידושה.

7. נכסים אחרים

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
(מיליוני שקלים חדשים)		
282 *	282	השקעה במניות ה-BIS
72	73	הלוואות לעובדים
4	26	חייבים שונים
358	381	סך כל הנכסים האחרים

* סוג מחדש - בדוחות הכספיים לשנת 2016 ההשקעה במניות ה-BIS הוצגה במסגרת סעיף "מוסדות כספיים בין-לאומיים".

8. שטרי כסף ומעות במחזור

ליום 31 בדצמבר 2016		ליום 31 בדצמבר 2017		
שקלים חדשים	הכמות	שקלים חדשים	הכמות	
(מיליונים)		(מיליונים)		
שטרי כסף ומעות במחזור				
791	39.54	971	48.53	עשרים שקלים חדשים
3,031	60.62	3,363	67.26	חמישים שקלים חדשים
16,859	168.59	17,337	173.37	מאה שקלים חדשים
53,120	265.60	58,185	290.92	מאתיים שקלים חדשים
2,188		2,339		מעות במחזור
2		2		אחר ¹
5		5		שטרות ומעות זיכרון
75,996		82,202		סך כל שטרי הכסף והמעות במחזור

(1) פריטי מטבע מיוחדים הנמצאים במחזור.

9. פיקדונות הממשלה

יתרות הממשלה מורכבות מיתרות במטבע מקומי ויתרות במטבע חוץ. מרבית יתרות הממשלה בבנק ישראל (למעט מספר יתרות חריגות) ניתנות לקיזוז ביניהן.

ליום 31 בדצמבר 2016		ליום 31 בדצמבר 2017		
2016	2017	2016	2017	
(מיליוני דולרים)		(מיליוני שקלים חדשים)		
פיקדונות במטבע חוץ¹				
2,212	2,069	8,506	7,174	פיקדונות שוטפים
202	106	776	366	פיקדון אחר
2,414	2,175	9,282	7,540	סך כל הפיקדונות במטבע חוץ
		15,134	19,394	פיקדונות במטבע מקומי² - שוטפים
		24,416	26,934	סך כל פיקדונות הממשלה

(1) פיקדונות הממשלה במטבע חוץ

הפיקדונות השוטפים משמשים למימון הפעילות התקציבית. על חלק מפיקדונות הממשלה במטבע חוץ משולמת ריבית, כנובה שיעור הריבית על שטרי אוצר אמריקאיים שמועד פדיונם הממוצע הוא כעבור 6 חודשים. שיעור הריבית הממוצע עמד בשנת 2017 על 1.02% (בשנת 2016 - 0.42%).

(2) פיקדונות הממשלה במטבע מקומי

הפיקדונות השוטפים והיתרות המשמשות להשאלת איגרות חוב מיועדים למימון הפעילות התקציבית. על הפיקדונות השוטפים במטבע מקומי נגבתה (ביתרת חובה) או שולמה (ביתרת זכות) עד ה- 31 במארס 2017 ריבית המבוססת על הריבית הבסיסית (prime). החל מ-1 באפריל 2017 נגבת (ביתרת חובה) או משולמת (ביתרת זכות) ריבית לממשלה בשיעור שבין ריבית בנק ישראל בתוספת 1.5% ועד ריבית בנק ישראל על יתרות אלו לפי מדרגות סכומים. השיעור הממוצע של הריבית הבסיסית נותר בשנת 2017 ללא שינוי - 1.6%. על יתרות הממשלה המשמשות להשאלת איגרות חוב ויתרות ממשלה נוספות משולמת ריבית שונה.

10. פיקדונות התאגידים הבנקאיים

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	2016	2017	
(מיליוני דולרים)		(מיליוני שקלים חדשים)		
201	209	772	724	פיקדונות במטבע חוץ¹ - (פמ"ח)
				פיקדונות במטבע מקומי²
		172,001	194,003	פיקדונות לזמן קצוב
		34,502	40,475	פיקדונות עובר ושכ
		206,503	234,478	סך כל הפיקדונות במטבע מקומי
		207,275	235,202	סך כל פיקדונות התאגידים הבנקאיים

- (1) פיקדונות במטבע חוץ
פיקדונות עובר ושכ של התאגידים הבנקאיים במטבע חוץ (פמ"ח) משמשים נכס נזיל כנגד פיקדונות של תושבי חוץ במטבע חוץ. חובת הנזילות, החלה על התאגידים הבנקאיים, נעה בין 0% ל-6%, בהתאם לתקופת הפיקדון.
- (2) פיקדונות במטבע מקומי
(א) בנק ישראל מקבל מהתאגידים הבנקאיים פיקדונות לזמן קצוב בשקלים. הפיקדונות מתקבלים במכרז לתקופות של יום, שבוע וחודש. פיקדונות אלו אינם משמשים נכס נזיל כנגד חובת הנזילות של התאגידים הבנקאיים. נוסף על כך מתקבלים פיקדונות במסגרת חלון הפיקדונות שעומד לרשות התאגידים הבנקאיים, בריבית של 0.1% מתחת לריבית בנק ישראל.
שיעור הריבית הממוצע על הפיקדונות לזמן קצוב במכרז ליום 31 בדצמבר 2017 עמד על 0.1% (ליום 31 בדצמבר 2016 - 0.10%). שיעור הריבית הממוצע על הפיקדונות לזמן קצוב במכרז בשנת 2017 עמד על 0.1% (בשנת 2016 - 0.1%). שיעור הריבית על הפיקדונות בחלון הפיקדונות ליום 31 בדצמבר 2017 עמד על 0% (ליום 31 בדצמבר 2016 - 0%). שיעור הריבית הממוצע על הפיקדונות בחלון הפיקדונות בשנת 2017 עמד על 0% (בשנת 2016 - 0%).
(ב) פיקדונות עובר ושכ של התאגידים הבנקאיים במטבע מקומי משמשים נכס נזיל כנגד פיקדונות במטבע ישראלי ופיקדונות של תושבי ישראל במט"ח. חובת הנזילות, החלה על התאגידים הבנקאיים, נעה בין 0% ל-6%, בהתאם לתקופת הפיקדון.

11. קרן המטבע הבין-לאומית ואחרות

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
(מיליוני שקלים חדשים)		
4,568	4,367	זכויות משיכה מיוחדות שהוקצו ¹
129	116	אחרות ²
4,697	4,483	סך כל קרן המטבע הבין-לאומית ואחרות

- (1) "זכויות משיכה מיוחדות" (SDRs - Special Drawing Rights) הן כספים שמדינות החברות בקרן המטבע הבין-לאומית התחייבו לרכוש מהקרן. להתחייבות זו לא נקבע מועד פירעון והיא נושאת ריבית בהתאם לתנאי הקרן. קרן המטבע מקצה למדינות החברות בה זכויות משיכה מיוחדות באופן יחסי לגודל מכסתן.
למדינת ישראל הוקצו עד ליום 31 בדצמבר 2017 כ-884 מיליוני SDR.
(2) הסעיף כולל בעיקר התחייבויות לקרנות דו-לאומיות.

12. מק"ם

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
(מיליוני שקלים חדשים)		
104,999	92,000	ערך הפדיון של המק"ם שנמכר לציבור
(138)	(126)	בניכוי הניכיון בעת המכירה לציבור
104,861	91,874	התמורה ממכירה של המק"ם לציבור
73	71	בתוספת הפחתת הפרש הניכיון המתייחס לתקופה שעד לתאריך המאזן
104,934	91,945	סך כל יתרת המק"ם

חוק מילווה קצר מועד התשמ"ד - 1984 מסמיך את הממשלה להנפיק איגרות חוב שיימכרו לבנק ישראל בלבד. הבנק ימכור אותן לציבור ויקנה אותן ממנו לצורך מילוי תפקידיו. הממשלה חייבת להפקיד בבנק ישראל את מלוא התמורה מאיגרות החוב, ואינה רשאית להשתמש בתמורה זו אלא לשם פירעון המילווה לפי החוק האמור, או לתשלום התשואה עליו. רכישת איגרות החוב מהממשלה על ידי בנק ישראל והפקדת התמורה בגין רכישה זו בבנק ישראל אינן משתקפות במאזן הבנק. יתרת המק"ם המוצגת במאזן הבנק משקפת את מחיר הפדיון של המילווה שבידי הציבור, בניכוי יתרת הניכיון שטרם הופחתה.

13. התחייבויות אחרות

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
(מיליוני שקלים חדשים)		
6,156 *	6,334	התחייבויות בגין הטבות לעובדים וגמלאים
65 *	77	התחייבויות לזכויות עובדים ואחרות לזמן קצר
430	738	זכאים שונים ¹
6,651	7,149	סך כל ההתחייבויות האחרות

(1) היתרה עיקרה התחייבות לגופים המנהלים חשבון בבנק ישראל.
* סווג מחדש.

א. התחייבות בגין הטבות לעובדים ולגמלאים

ההתחייבות כוללת בעיקר התחייבויות אקטואריות בגין הטבות לעובדים וגמלאים לאחר תום תקופת העסקה.

הטבות לעובדים לאחר העסקה ולגמלאים כוללות תשלומי קצבאות עתידיות לעובדי הבנק שהחלו בעבודתם לפני חודש ספטמבר 2002, מענקי פרישה וכן הטבות אחרות לאחר העסקה, והכול על פי הסכם הגמלאות לעובדי הבנק, גמלאיו ושאריהם.

לעובדי הבנק שהחלו בעבודתם לאחר חודש ספטמבר 2002 התחייבות הבנק לתשלום פנסיה ופיצויים

מכוסה על ידי הפקדות שוטפות על שם העובדים בקופות מוכרות לפנסיה ופיצויים. הסכומים שהופקדו כאמור אינם בשליטתו ובניהולו של הבנק, ולפיכך לא ניתן להם ולהתחייבויות שבנינם הם הופקדו ביטוי במאזן.

החישוב האקטוארי נערך כשיטת "יחידת זכאות חזויה", שכללה הערכה של ההטבות הנצברות בהתחשב בפרמטרים שונים כגון: שיעורי הפרישה המוקדמת, שיעורי הפנסיה לשארים ויתומים, רמות הוותק והדרגות של העובדים ושיעור עליית השכר בעתיד המוערך על ידי ההנהלה ועל בסיס ניסיון העבר. החישוב האמור מבוסס על שיעורי התמותה ולוחות דמוגרפיים אחרים, שפרסמה רשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון במשרד האוצר לקרנות הפנסיה בחוזר פנסיה 6-3-2017 בדבר הכנת תחשיבים אקטואריים. החישוב נעשה בהנחת עליית שכר ריאלית שנתית לעובדים ליום 31 בדצמבר 2017 בהתאם לוותק העובד ובשיעור של בין 1.89% ל- 4.81%; ליום 31 בדצמבר 2016 בהתאם לגיל העובד ובשיעור של 1.5% ו- 3%. שיעורי ההיוון של ההתחייבות מבוססים על עקום הריבית של איגרות חוב ממשלתיות בישראל ונעים בין 1.715% ל- 2.538%. השינוי בהתחייבות מורכב מגידול בסכום של כ-246 מיליוני ש"ח שנזקק לחשבון השערוך - "רווחים או הפסדים אקטואריים בגין הטבות לעובדים וגמלאים" (ביאור 14), ומגידול בסכום של כ- 211 מיליוני ש"ח שנזקק ל"הוצאות הנהלה וכלליות -גמלאות פנסיה והטבות לעובדים וגמלאים" (ביאור 24).

ב. התחייבות לזכויות עובדים ואחרות לזמן קצר

סעיף זה כולל התחייבויות בגין שכר ואחרות לזמן קצר הצפויות להיות מסולקות במהלך שנת 2018.

14. חשבונות שיערוך

חשבונות השיערוך כוללים רווחים לא-ממומשים משיערוך הפריטים הבאים (ראו ביאורים 1.1, 1.1.1, 1.1.2):

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
(מיליוני שקלים חדשים)		
19,559	3,150	יתרות הנקובות במטבע חוץ
7,127	11,853	ניירות ערך סחירים במטבע חוץ
949	807	ניירות ערך סחירים במטבע מקומי
(2,071)	(2,316)	רווחים או הפסדים אקטואריים בגין הטבות לעובדים וגמלאים
25,564	13,494	סך כל חשבונות השיערוך

15. הון הבנק וקרן שמורה

נתוני הון הבנק והקרן השמורה בערכים נומינליים היסטוריים לימים 31 בדצמבר 2017 ו-2016 הם: הון הבנק - 60 מיליוני שקלים חדשים; הקרן השמורה - 260 מיליוני שקלים חדשים. הקרן השמורה שימשה בעבר להגדלת הון הבנק בהתאם לסעיף 6 לחוק בנק ישראל התשי"ד- 1954. (ראו ביאור 1.1.1). על פי סעיף 76 לחוק בנק ישראל התש"ע-2010 בתום שלושה חודשים מתום כל שנה יעביר הבנק כפועל לממשלה רווחים בהתאם להוראות אלה:

א. אם ההון יעמוד על שיעור של 2.5% או יותר מסך הנכסים, יועבר לממשלה סכום השווה לרווח הנקי, בניכוי יתרת העודפים, אם היא שלילית.

ב. אם ההון יעמוד על שיעור העולה על אחוז אחד מסך הנכסים, אך פחות מ-2.5% מסך הנכסים, יועבר לממשלה סכום השווה ל-50% מהרווח הנקי, בניכוי יתרת העודפים, אם היא שלילית.

ג. אם ההון יעמוד על שיעור של אחוז אחד או פחות מסך הנכסים, לא יועברו רווחים.

הבנק רשאי לרשום קרנות הון הנובעות מכללים חשבונאיים - ובלבד שיתרת הרווח הנקי שלא הועברה לממשלה כאמור לעיל תצטרף ליתרת העודפים, ולא תוכר כפריט הוני אחר, אלא אם כן הוסכם אחרת בין הנגידה לבין שר האוצר.

בהתאם להוראות אלה, נכון ליום 31 בדצמבר 2017, לא נוצרה חבות להעברת כספים לממשלה.

16. התקשרויות, מכשירים פיננסיים והתחייבויות תלויות

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
(מיליוני שקלים חדשים)		
א. התקשרויות (חוץ-מאזניות)		
41	5	אשראי תעודות
ב. מכשירים פיננסיים		
עסקות החלף (Currency Swaps) ועסקאות עתידיות במטבע חוץ (Forwards)		
3,283	(1,703)	שווי הוגן
90,230	105,058	קבלת מטבע חוץ בעתיד
86,501	106,414	מסירת מטבע חוץ בעתיד
עסקאות עתידיות (Futures) על מדדי מניות - שווי הוגן :		
-	30	התחייבות לרכוש
(4)	(70)	התחייבות למכור
עסקאות עתידיות (Futures) על ריבית - שווי הוגן :		
-	(30)	התחייבות לרכוש
-	30	התחייבות למכור
עסקאות עתידיות (Futures) על איגרות חוב - שווי הוגן :		
(8)	23	התחייבות לרכוש
16	10	התחייבות למכור
ג. התחייבויות תלויות		
א. בעת ההשקעות במוסדות הבין-לאומיים, בנק ישראל נדרש לרוב לקבל על עצמו התחייבויות נוספות כלפי המוסדות מעבר לסכומי ההשקעות בפועל לתשלום עפ"י דרישה, (Capital Callable), שאותן יוכלו המוסדות לממש רק בעת הצורך. אפשרות שסבירות התממשותה נמוכה.		
יתרת ההתחייבויות האמורות ליום 31 בדצמבר 2017 הינן בגין ההשקעה במוסדות כספיים בין-לאומיים ועומדת על 59 מיליוני שקלים חדשים. (ליום 31 בדצמבר 2016 - בסך 4,342 מיליוני שקלים חדשים).		
ב. כנגד בנק ישראל תלויות מספר תביעות. בגין תביעות אלו לא נכללה כל הפרשה בספרי הבנק, משום שעל פי הערכת הבנק, המתבססת על חוות הדעת של המחלקה המשפטית שלו, הסיכויים כי התביעות תתקבלנה קלושים, או שהסכומים אינם מהותיים.		

17. הכנסות (הוצאות) ריבית מנכסים במטבע חוץ בחו"ל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	
(מיליוני שקלים חדשים)		
(24)	(241)	מחשבות עובר ושב
(33)	(37)	מפיקדונות לזמן קצר
1,816	2,727	מניירות ערך סחירים
(21)	(8)	מניירות ערך שנרכשו או שנמכרו במסגרת הסכמי מכר חוזר או רכש חוזר
682	1,204	ממכשירים פיננסיים נגזרים, נטו
4	23	מקרה המטבע הבין-לאומית
2,424	3,668	סך הכול

18. הכנסות ריבית מהממשלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	
(מיליוני שקלים חדשים)		
76	76	מקרנות דו לאומיות ¹
343	254	מניירות ערך סחירים במטבע מקומי
419	330	סך הכול

(1) ראו ביאור 4.

19. הוצאות ריבית לבנקים ולציבור

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	
(מיליוני שקלים חדשים)		
144	140	בגין מק"ם
144	175	בגין פקדונות לזמן קצוב ¹
288	315	סך הכול

(1) ראו ביאור 10.

20. הוצאות ריבית לממשלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	
(מיליוני שקלים חדשים)		
283	308	בגין יתרות במטבע מקומי
4	7	בגין יתרות במטבע חוץ
287	315	סך הכול

21. הוצאות ריבית אחרות

הסעיף כולל בעיקר הוצאות ריבית בגין פיקדונות של הקרן הדו-לאומית למחקר ופיתוח תעשייתיים ישראל - ארצות הברית, פיקדון של קרן המדע הדו-לאומית של ארצות הברית וישראל ומוסדות כספיים בין-לאומיים.

22. הכנסות (הוצאות) פיננסיות אחרות – מניירות ערך ומכשירים פיננסיים נגזרים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	
(מיליוני שקלים חדשים)		
1,226 *	2,504	ניירות ערך במטבע חוץ ¹
(531)	(30)	מכשירים פיננסיים נגזרים במטבע חוץ ²
695	2,474	סך הכול

(1) הכנסות מדיבידנד, רווח והפסד ממכירת ניירות ערך וכן הפסד מירידת ערכם של ניירות ערך בסוף השנה נטו.

(2) הכנסות והוצאות פיננסיות ממימוש מכשירים פיננסיים נגזרים.

* סוג מחדש - סך של כ-73 מיליוני ש"ח סווגו לסעיף "הוצאות אחרות".

23. הכנסות (הוצאות) פיננסיות אחרות – שונות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	
(מיליוני שקלים חדשים)		
4	5	במטבע מקומי
(27)	(31)	במטבע חוץ
(23)	(26)	סך הכול¹

(1) הסעיף כולל הכנסות מעמלות הנובעות מהפעילות הפיננסית של בנק ישראל, ממוסדות כספיים בין-לאומיים ומהלוואות לעובדים.

24. הוצאות הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	
(מיליוני שקלים חדשים)		
311 *	331	שכר וזכויות עובדים
212 *	208	גמלאות פנסיה והטבות לעובדים וגמלאים ¹
152	150	כלליות
675	689	סך הכול

(1) הוצאות התחייבות אקטוארית בגין הטבות לעובדים לאחר העסקה ולגמלאים והתחייבות לזמן ארוך.
* סווג מחדש.

25. הוצאות אחרות

בשנת 2017 הסעיף כולל בעיקר הוצאות מיסים על השקעות בחו"ל והכנסות שונות מעמלות. בשנת 2016 הסעיף כלל בעיקר הפסד הון מהעברת ייצוג המדינה במוסדות הבין-לאומיים מבנק ישראל לממשלה.